

Conform
noilor modele
stabilite
de MEN

EVALUARE NAȚIONALĂ LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ 2020

Viorica Avram •
Mihaela Daniela Cîrstea •
Alexandra Dragomirescu •
Carmen Iosif •
Ileana Sanda •

CORINT
BOOKS

TESTUL 40

Subiectul I

(40 de puncte)

Citește, cu atenție, textul:

În sfânta zi a vinerii,
Pe luciul Dunării,
De departe se zărește
Și-mi tot vine, și-mi sosește,
Și la mal mi se oprește
Un caic înzăvonit,
Dinafară zugrăvit,
Prin năuntru podobit,
Cu covoare învălit
Și cu sârmă îngrădit,
Cum e bine de trăit,
Pe apă de haiducit.
Dar într-însul cine-mi șade
Când p-o rână, când pe coate,
Pe covoare verzi culcați
Și de arme încărcăți?
Vro cincizeci de ieniceri,
Groși la cap, cărunți la peri.
Cu hangere
Ascuțite,
Cu pistoale
Ruginite.

Bine, mare, nu-mi sosea,
Și caic de mal lega.
Îl lega ori nu-l lega,
Că grămadă se pornea:
Unii laturi
Ispitea,
Alții-n drumuri
Alerga
Și pe toți îi întreba
D-au văzut pe ăl Vâlcan,
Puișor de ortoman,
Copt la minte, copt la os,
Om de treabă și chipos,
Ortoman, voinic de frunte,
Nalt ca bradul de la munte,
Cu mustața-n barbaric,
Cum stă bine la voinic,
Cu chică
'Mpletită-n coadă,
Cu barbă
Ce-n brâu o-nnoadă

(G. Dem. Teodorescu, *Vâlcan*, *Balade populare românești*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Notează câte un antonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *vine*, *învălit*. **4 puncte**
2. Menționează rolul semnului întrebării din text. **4 puncte**
3. Transcrie un cuvânt format prin conversiune și unul obținut prin derivare, explicând și modul lor de formare din secvența: *Cu chică/ 'Mpletită-n coadă,/ Cu barbă/ Ce-n brâu o-nnoadă*. **4 puncte**
4. Transcrie două cuvinte care conțin diftong din versurile: *În sfânta zi a vinerii,/ Pe luciul Dunării*. **4 puncte**

5. Alcătuieste un enunț în care să precizezi care sunt personajele din textul dat. **4 puncte**
6. Formulează două idei principale/secundare din textul dat. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să motivezi apartenența la specia baladă populară a textului dat. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să prezinți patru trăsături ale baladei populare;
- să ilustrezi detaliat două trăsături, valorificând textul dat;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să ai obligatoriu numărul minim de cuvinte precizat.

Subiectul al II-lea **(36 de puncte)**

Citește, cu atenție, textul:

I se mai spune „Amazonul Europei“. Dunărea este un fluviu de o varietate uluitoare care se întinde pe o distanță de aproape 3 000 de kilometri, pornind din Munții Pădurea Neagră din Germania până la Marea Neagră.

Traversând zece țări și patru orașe-capitală, Dunărea este, în lume, fluviul cu cel mai pregnant caracter internațional și are o importanță covârșitoare pentru fauna sălbatică a Europei.

Documentarul în două părți Dunărea prezintă secretele acestui fluviu în detalii impresionante, urmărindu-i curgerea de la sursă la mare.

Păsări, căprioare sau castori sunt surprinși săpând în grădinile de pe malurile fluviului pentru a fura fructe... și aceasta-i doar o parte din latura sălbatică a unui fluviu dezvăluit în toată splendoarea sa.

Nu doar un paradis natural, Dunărea străbate și zone urbane și, deseori, locuitorii săi—oamenii și animalele—intră în conflict.

- *Dunărea: Între munte și mare*

Dunărea este fluviul ce traversează cele mai multe țări din lume, zece la număr, și străbate o serie de peisaje spectaculoase.

- *Dunărea: Păduri, inundații și îngheț*

În drumul său prin nenumărate areale, Dunărea se transformă. Inundațiile și seceta sunt alți factori care afectează viața pe marele fluviu.

(Despre documentar, www.natgeotv.com)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
- câte țări și câte orașe-capitală din lume traversează Dunărea;
 - care este distanța pe care se întinde Dunărea.
- 4 puncte**

2. Scrie numele articolului și al site-ului de unde a fost preluat fragmentul.

4 puncte

3. Menționează partea de vorbire și cazul cuvintelor subliniate: *În drumul său prin nenumărate areale, Dunărea se transformă.*

4 puncte

4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate, menționând partea de vorbire prin care se exprimă: *urmărindu-i curgerea de la sursă la mare.*

4 puncte

5. Realizează expansiunea cuvântului subliniat, în propoziția secundară corespunzătoare, precizând felul acesteia: *sunt surprinși săpând în grădinile de pe malurile fluviului pentru a fura fructe.*

4 puncte

6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții în care să existe o propoziție subordonată atributivă introdusă prin conjuncția subordonatoare *să*.

4 puncte

B. Redactează o compunere de 150-300 de cuvinte, în care să descrii un peisaj marin care ți-a plăcut.

12 puncte

În compunerea ta, trebuie:

- să descrii două elemente ale peisajului marin;
- să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.)

TESTUL 41

Subiectul I

(40 de puncte)

Citește, cu atenție, textul:

*Frunzuliță de lipan,
Pe cel deal, pe cel măidan,
Plimbă-mi-se d-un mocan
P-un cal negru dobrogean,
C-un galben de buzdugan
Atârnat într-un găitan.
Se plimba cât se plimba,*

Vremea prânzului venea,
 La un tufan că trăgea,
 După cal descăleca
 Și calul îl priponea.
 Îi dete iarbă cu palma,
 Să nu strice undeva,
 Să nu dea de vreo belea.
 Luă merinda de la șea,
 Și când întinse masa,
 Seama codrului lua.
 Văzu codrul ofilit,
 Toată frunza-a-ngălbenit,
 Pe pământ s-a așternut,
 Parcă vântul l-a bătut.
 Crăcile s-a ofilit,
 Parcă bruma a căzut
 Și coaja i-a înnegrit,
 Parcă focul l-a pârlit!
 Așa din gură-mi striga,
 Codrului că mi-i zicea:
 — D-ale, codre, frate codre,

În tine m-am pomenit,
 În tine eu am crescut,
 Așa trist nu te-am văzut!
 Frunza de ți-a-ngălbenit,
 Pe pământ s-a așternut,
 Parcă vântul te-a bătut!
 Crăcile ți-ai ofilit,
 Parcă bruma te-a bătut!
 Dară codrul, d-auzea,
 Așa-mi sta și răspundea:
 — Foaie verde de lipan,
 Tinerel de Moldovean,
 P-un cal negru dobrogean,
 C-un galben de buzdugan
 Atârnat într-un găitan,
 De stătuși de mă-ntrebași,
 Mai cu dreptul spune-ți-aș;
 Foicăță tămâioară,
 Aseară, pe chindioară,
 Prin mine că mi-a trecut
 Trei singiruri¹ de robii!

(Moldovean Dobrogean, N. Păsculescu, Silistraru, Brăila)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Alcătuiește câte un enunț în care să folosești cuvântul *focul* cu sens propriu și cu sens figurat. **4 puncte**
2. Menționează rolul cratimei din structura: *P-un cal negru*. **4 puncte**
3. Transcrie un cuvânt format prin conversiune și unul obținut prin derivare, explicând și modul lor de formare din secvența: *Văzu codrul ofilit, / Toată frunza-a-ngălbenit*. **4 puncte**
4. Transcrie două cuvinte care conțin diftong din versurile: *Prin mine că mi-a trecut / Trei singiruri de robii!* **4 puncte**
5. Selectează două figuri de stil diferite din textul dat și precizează-le. **4 puncte**
6. Formulează două idei principale/ secundare din textul dat. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să motivezi apartenența la specia baladă populară a textului dat. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

1. *singir*, s.n. (înv.) — șir de robi legați cu un lanț.

- să prezinți patru trăsături ale baladei populare;
- să ilustrezi detaliat două trăsături, valorificând textul dat;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să ai obligatoriu numărul minim de cuvinte precizat.

Subiectul al II-lea

(36 de puncte)

Citește, cu atenție, textul:

Lipițanul este un cal de rasă strâns asociat cu școala spaniolă de călărie din Viena, Austria, rasa fiind cunoscută din sec. VI, când s-a format prima herghelie în satul sloven Lipica. Strămoșii calului Lipițan sunt recunoscuți din sec. VII, rezultați din cai iberici și alte rase de cai.

În sec. XVI casele regale de Austria și Spania au dorit crearea unui cal puternic, agil care să fie folosit în aplicații militare, dresaj și echitație pentru nobili din Europa Centrală. Așa s-a născut rasa Lipițan prin aducerea în Austria a calului andaluzian care stă la baza formării Lipițanului, numele atribuit satului unde s-a format prima herghelie de cai din această rasă.

În secolul al XVI-lea, în Europa existau două principale rase de cai: rasa Pur-Sânge Arab și cii spanioli (mai robuști și mai eleganți decât „Arabii“, făcându-i mai căutați de nobilii de la curțile regale). Familia Habsburg ocupa tronurile atât în Spania, cât și în Imperiul Austriac, iar în 1562, împăratul Maximilian al II-lea a adus din Spania cai din rasa Andaluz și a format herghelia de la Kladrub. Rasa Lipițan s-a format după încrucișarea cailor din Peninsula Iberică, mai exact a variațiilor Andaluz și Lusitano (un mixt între cii portughezi și rasa Berber) și a exemplarelor autohtone, la herghelia din localitatea Lipizza, în Slovenia de azi.

(<https://www.gazetadeagricultura.info>)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

- Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
 - de când este cunoscută rasa de cai *Lipițan*;
 - cum s-a format rasa de cai *Lipițan*. **4 puncte**
- Scrie numele site-ului de unde a fost preluat fragmentul. **4 puncte**
- Menționează felul verbelor subliniate: *Lipițanul este un cal de rasă*; *Strămoșii calului Lipițan sunt recunoscuți din sec. VII*. **4 puncte**
- Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate, menționând partea de vorbire prin care se exprimă: *care să fie folosit în aplicații militare, dresaj și echitație*. **4 puncte**
- Realizează contragerea propoziției: *care să fie folosit în aplicații militare, dresaj și echitație pentru nobili din Europa Centrală* în partea de propoziție corespunzătoare, precizând felul acesteia. **4 puncte**

6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții în care să existe o propoziție subordonată predicativă introdusă prin pronumele relativ *cine*. **4 puncte**

B. Redactează o narațiune de 150-300 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare reală/imaginară petrecută cu un cal. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să relatezi o întâmplare reală/ imaginară, respectând succesiunea logică a evenimentelor;
- să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecți precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1 p.)

TESTUL 42

Subiectul I

(40 de puncte)

Citește, cu atenție, textul:

*Pe când la greci au părăsit
Ciopliții dumnezei,
Iar locurile lor, pe drept le-au împărțit
Norodul între ei:
Atunci și muntele Parnas
La unul muritor moșie a rămas.
Stăpânul nou pe el îndat-au așezat
Cățiva măgari la pășunat.
Măgarii au aflat,
De unde, până unde!
Că muzele odat'
Au locuit pe munte
Și zic: „Se vede, dar,
Că noi aici suntem mânați nu în zadar.
Pesemne muzele de oameni s-au urât*

TESTUL 40

Subiectul I

(40 de puncte)

- A. 1. Se acordă câte 2 puncte pentru notarea câte unui antonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor (de exemplu: *vine* – pleacă; *învălit* – dezvelit).

$2 \times 2 \text{ p.} = 4 \text{ puncte}$

2. Menționarea rolului semnului întrebării în enunțul dat (de exemplu: „Semnul întrebării, semn de punctuație, marchează sfârșitul unui enunț interogativ.“).

4 puncte

3. Se acordă câte 2 puncte pentru menționarea oricărui cuvânt format prin converșiune și a oricărui cuvânt format prin derivare și câte 2 puncte pentru explicarea modului de formare (de exemplu: *mpletită* – adjectiv format prin converșiune din verb la modul participiu; (*a*) *innoda* – cuvânt format prin derivare parasintetică cu prefixul *în-*, sufixul *-a* de la substantivul *nod*);

$2 \times 2 \text{ p.} = 4 \text{ puncte}$

4. Se acordă 2 puncte pentru precizarea oricărui cuvânt care conține un diftong (de exemplu: *vinerii*, *brâu*, (*i*)*nnoadă*);

$2 \times 2 \text{ p.} = 4 \text{ puncte}$

5. Se acordă 2 puncte pentru precizarea personajelor și 2 puncte pentru alcătuirea enunțului (de exemplu: „Personajele din textul dat sunt cincizeci de ieniceri și voinicul Vâlcănu.“).

$2 \times 2 \text{ p.} = 4 \text{ puncte}$

6. Se acordă 2 puncte pentru formularea oricăror două idei principale/ secundare (de exemplu: „Ienicerii leagă caiacul de mal.“; „Ei îl caută pe voinicul Vâlcănu.“).

$2 \times 2 \text{ p.} = 4 \text{ puncte}$

- B. – câte 1 punct pentru prezentarea fiecărei trăsături a baladei populare;

$4 \times 1 \text{ p.} = 4 \text{ puncte}$

- câte 4 puncte pentru prezentarea detaliată fiecărei trăsături, valorificând textul $2 \times 4 \text{ p.} = 8 \text{ p.}$ /încercare de prezentare, fără valorificarea textului – $2 \times 2 \text{ p.} = 4 \text{ p.}$;

8 puncte

- adecvarea conținutului la cerință (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componentele compunerii) – 2 p. /conținut parțial adecvat – 1 p. ;

2 puncte

- respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte.

2 puncte

Subiectul al II-lea

(36 de puncte)

- A. 1. Se acordă câte 2 puncte pentru formularea corectă a celor două enunțuri cerute (de exemplu: „Dunărea traversează zece țări și patru orașe-capitală.“; „Se întinde pe o distanță de aproape 3 000 de kilometri.“);

$2 \times 2 \text{ p.} = 4 \text{ puncte}$

2. Se acordă câte 2 puncte pentru numele articolului și al site-ului de unde a fost preluat fragmentul. **4 puncte**
 3. Se acordă câte 1 punct pentru menționarea părții de vorbire și câte 1 punct pentru precizarea cazului fiecărui cuvânt (*său*- adjectiv pronominal posesiv, cazul acuzativ; *areale*- substantiv comun, cazul acuzativ). **2 × 2 p. = 4 puncte**
 4. Se acordă câte 1 punct pentru precizarea fiecărei funcții sintactice și câte 1 punct pentru menționarea părții de vorbire prin care se exprimă (*i* – atribut pronominal exprimat prin pronume personal, formă neaccentuată; *(de la) sursă* – atribut substantival prepozițional, exprimat prin substantiv comun). **2 × 2 p. = 4 puncte**
 5. Se acordă 2 puncte pentru realizarea expansiunii cuvântului subliniat, în propoziția secundară corespunzătoare și 2 puncte pentru precizarea felului acesteia (*sunt surprinși săpând în grădinile de pe malurile fluviului ca să fure fructe*; complementul circumstanțial de scop *pentru a fura* s-a dezvoltat în propoziția circumstanțială de scop: *ca să fure fructe*). **2 × 2 p. = 4 puncte**
 6. Construirea corectă a frazei. **4 puncte**
- B.** – prezentarea a două elemente ale peisajului marin descris care ți-a plăcut – 6 p./prezentarea unui element al peisajului marin descris – 3 p.; **6 puncte**
- câte 1 punct pentru precizarea fiecăruia dintre cele două elemente ale contextului spațio-temporal; **2 × 1 p. = 2 puncte**
 - adecvarea conținutului la cerință (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componentele compunerii – 2 p./conținut parțial adecvat – 1 p.; **2 puncte**
 - respectarea precizării privind numărul de cuvinte. **2 puncte**
- Cele 14 puncte se acordă pentru redactare astfel:
- unitatea compoziției: câte 1 punct pentru fiecare compunere; **2 × 1 p. = 2 puncte**
 - coerența textului: câte 1 punct pentru fiecare compunere; **2 × 1 p. = 2 puncte**
 - registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului: total – 2 p./parțial – 1 p.; **2 puncte**
 - ortografia (0-1 erori: 3 p./2-3 erori: 2 p./4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.); **3 puncte**
 - punctuația (0-1 erori: 3 p./2-3 erori: 2 p./4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.); **3 puncte**
 - așezarea corectă a textului în pagină; **1 punct**
 - lizibilitatea. **1 punct**

TESTUL 41

Subiectul I

(40 de puncte)

- A. 1. Se acordă câte 2 puncte pentru folosirea cuvântului *focul* cu sens propriu și cu sens figurat (de exemplu: „Am aprins focul.” – sens propriu; „Era mistuit de focul cunoașterii.” – sens figurat). **2 × 2 p. = 4 puncte**
2. Menționarea rolului cratimei în structura dată (de exemplu: „Cratima, semn de ortografie, marchează elidarea vocalei *e* din prepoziția *pe* și pronunțarea într-o silabă a două părți de vorbire diferite.”). **4 puncte**
3. Se acordă câte 1 punct pentru menționarea unui cuvânt format prin conversiune și a unui cuvânt format prin derivare și câte 1 punct pentru explicarea modului de formare (de exemplu: *ofilit* – adjectiv format prin conversiune din verb la modul participiu; (*a*) *îngălbeni* – cuvânt format prin derivare parasintetică cu prefixul *în-*, sufixul *-i* de la adjectivul *galben*). **2 × 2 p. = 4 puncte**
4. Se acordă 2 puncte pentru precizarea oricărui cuvânt care conține un diftong (de exemplu: *mi-a, trei, robii*). **2 × 2 p. = 4 puncte**
5. Se acordă 1 punct pentru selectarea oricărei figuri de stil și 1 punct pentru precizarea ei (de exemplu: *Dară codrul, d-auzea, / Așa-mi sta* și răspundea – personificare, *codrul ofilit/așa trist* – epitet). **2 × 2 p. = 4 puncte**
6. Se acordă 2 puncte pentru formularea oricăror două idei principale/secundare (de exemplu: „Un mocan se oprește să ia prânzul.”; „El se adresează codrului.”). **2 × 2 p. = 4 puncte**

- B. – câte 1 punct pentru prezentarea fiecărei trăsături a baladei populare; **4 × 1 p. = 4 puncte**
- câte 4 puncte pentru prezentarea detaliată fiecărei trăsături din cele două valorificând textul $2 \times 4 \text{ p.} = 8 \text{ p.}$ /încercare de prezentare, fără valorificarea textului – $2 \times 2 \text{ p.} = 4 \text{ p.}$; **8 puncte**
- adecvarea conținutului la cerință (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componentele compunerii) – 2 p. /conținut parțial adecvat) – 1 p.; **2 puncte**
- respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. **2 puncte**

Subiectul al II-lea

(36 de puncte)

- A. 1. Se acordă câte 2 puncte pentru formularea corectă a celor două enunțuri cerute (de exemplu: „Rasa Lipițan este cunoscută din sec. VI, când s-a format prima herghelie în satul Lipica.”; „Rasa Lipițan s-a format prin aducerea în Austria a calului andaluzian care stă la baza formării Lipițanului, numele atribuit satului unde s-a format prima herghelie de cai din această rasă.”); **2 × 2 p. = 4 puncte**

2. Se acordă 4 puncte pentru numele site-ului de unde a fost preluat fragmentul.
4 puncte
3. Se acordă câte 2 puncte pentru menționarea felului fiecărui verb subliniat (*este* – verb copulativ; *sunt* – verb auxiliar, în formarea diatezei pasive).
2 × 2 p. = 4 puncte
4. Se acordă câte 1 punct pentru precizarea fiecărei funcții sintactice și câte 1 punct pentru menționarea părții de vorbire prin care se exprimă (*care* – subiect exprimat prin pronume relativ; *să fie folosit* – predicat verbal, exprimat prin verb predicativ).
2 × 2 p. = 4 puncte
5. Se acordă 2 puncte pentru realizarea contragerii propoziției secundare atributive, în partea de propoziție corespunzătoare și 2 puncte pentru precizarea felului acesteia (atribut adjectival: *folosit în aplicații militare, dresaj și echitație pentru nobilii din Europa Centrală*).
2 × 2 p. = 4 puncte
6. Construirea corectă a frazei.
4 puncte
- B.** – relatarea întâmplării reale/imaginare petrecute cu un cal respectând succesiunea logică a faptelor – 6 p./fără respectarea succesiunii logice a faptelor – 3 p.;
- 6 puncte**
- câte 1 punct pentru precizarea fiecăruia dintre cele două elemente ale contextului spațio-temporal;
2 × 1 p. = 2 puncte
 - adecvarea conținutului la cerință (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componentele compunerii – 2 p./conținut parțial adecvat – 1 p.);
2 puncte
 - respectarea precizării privind numărul de cuvinte.
2 puncte
- Cele 14 puncte se acordă pentru redactare astfel:
- unitatea compoziției: câte 1 punct pentru fiecare compunere;
2 × 1 p. = 2 puncte
 - coerența textului: câte 1 punct pentru fiecare compunere;
2 × 1 p. = 2 puncte
 - registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului: total – 2 p./parțial – 1 p.;
2 puncte
 - ortografia (0-1 erori: 3 p./2-3 erori: 2 p./4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.);
3 puncte
 - punctuația (0-1 erori: 3 p./2-3 erori: 2 p./4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.);
3 puncte
 - așezarea corectă a textului în pagină;
1 punct
 - lizibilitatea.
1 punct

TESTUL 42

Subiectul I (40 de puncte)

- A. 1.** Se acordă câte 2 puncte pentru notarea fiecărui sinonim potrivit din textul dat (de exemplu: *norodul* – poporul; *au hotărât* – au decis).
2 × 2 p. = 4 puncte